

Debreceni Ítéltábla

Pkf.II.20.291/2023/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró 'kérelmező neve' (cím) kérelmezőnek a dr. ... elnök által képviselt Balassagyarmati Törvényszék (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 21.Pk.20.134/2023/16. számú végzése ellen a kérelmezett által 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja és a kérelmet egészében elutasítja.

Mellőzi az elsőfokú bíróság végzésének az eljárási illetékre vonatkozó rendelkezéseit; a kérelmezőt kötelezi 12 240 (tizenkétezer-kétszáznegyven) forint fellebbezési illeték a Magyar Államnak az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára legkésőbb e végzés meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belüli megfizetésére. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező mint felperes és 'alperes neve' alperes között közös tulajdon megszüntetése tárgyában indult a 2018. július 23-án előterjesztett keresetlevéllel a Gödöllői Járásbíróságon 11.P.21.062/2018. számon polgári peres eljárás.

[2] Az elrendelt további írásbeli perfelvétel során a felperes válaszirata 2019. március 5-én érkezett, a járásbíróság az első perfelvételi tárgyalást a 2019. november 12-én kelt végzésével 2019. december 2. napjára tűzte ki.

[3] A Gödöllői Járásbíróság az eljárást a 2020. február 24. napján kelt 11.P.21.062/2018/43. számú végzésével megszüntette; a végzés elleni fellebbezés folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2020. október 8-án meghozott 3.Pkf.51.253/2020/4. számú végzésével az eljárást megszüntető elsőfokú végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[4] A hatályon kívül helyező végzés a Gödöllői Járásbíróságra 2020. november 10-én érkezett, az eljárás 11.P.21.596/2020. számon folytatódott; a folytatódó eljárásban a tárgyalást a járásbíróság 2021. február 24-én tűzte ki.

[5] A Gödöllői Járásbíróság a 2021. március 14-én kelt 14. sorszámú végzésével az eljárást az elsődleges kereset tekintetében megszüntette, a 2021. június 1-jén kelt és 2021. július 6-án jogerős 15. sorszámú végzésével a másodlagos kereset tekintetében annak áttételéről rendelkezett a Pásztói Járásbíróságra. A Pásztói Járásbíróság bírái bejelentették elfoglaltságukat, ennek alapján a 2021. augusztus 4-i felterjesztést követően a Balassagyarmati Törvényszék a 2021. szeptember 7-én kelt 2.Pkk.20.303/2021/3. számú végzésével a per elbírálására a Salgótarjáni Járásbíróságot jelölte ki, ahová az ügy iratai 2021. október 13-án érkeztek, a per 7.P.20.677/2021. számon folytatódott.

[6] A Salgótarjáni Járásbíróság 7.P.20.677/2021/19-II. számon 2022. május 3-án, majd eredményes igazolási kérelem folytán 7.P.20.284/2022/3-II. számon 2022. június 14-én hozott – az előzőt hatályában fenntartó – elsőfokú ítéletet; az ítélet elleni fellebbezés folytán a másodfokú eljárás a Balassagyarmati Törvényszéken 9.Pf.20.438/2022. számon volt folyamatban.

A kérelem és az ellenirat

[7] A kérelmező az eljárás elhúzódása miatt kizárólag az elsőfokú eljárásnak az iratok a Salgótarjáni Járásbírósághoz érkezéséig tartó idejére a 2018. július 24. és 2021. október 13. napja közötti, összesen 1177 nap időszakra kérte a kérelmezettet 470 800 forint vagyoni elégtételnek a javára történő megfizetésére kötelezni.

[8] A kérelmezett az elleniratában elsődlegesen a kérelem elutasítását kérte azzal, hogy a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 9. §-ának (1) bekezdése szerint a vagyoni elégtétel iránti igényt a Budapest Környéki Törvényszékkel szemben kellett volna érvényesíteni. Másodlagosan a kérelem elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezés elbírálása során a 2020. február 25. és 2020. október 8. közötti 227 nap, valamint a kijelölésre irányuló eljárás során a 2021. augusztus 5. és 2021. október 13. közötti 70 nap nem az elsőfokú, hanem a másodfokú eljárási szakaszhoz tartozik, a kérelmező által érvényesített időszakban az elsőfokú eljárási szakasz csak 866 nap, amely alatta marad a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének a) pontjában írt észszerű időtartamnak. Harmadlagosan a kérelem részbeni elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy mindösszesen 417 nap tekintetében fennálló 166 800 forint összegű vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezze a bíróság. Kérte ebben a részben a Pevtv. 15. §-a (4) bekezdésére hivatkozással, *az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének* a kérelmező részéről történt *elmulasztása miatt* levonni a 2019. április 5. és 2019. december 2. közötti 242 napot, a 2020. december 11. és 2021. február 24. között 76 napot, továbbá a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján – arra hivatkozva, hogy az áttételt követően a kizárás miatt az iratoknak a kijelölt bírósághoz megküldéséig eltelt időszak nem róható a terhére – kérte a számított időtartamból levonni a 2021. július 7. és 2021. október 13. közötti 99 napot.

Az elsőfokú végzés

[9] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 408 000 forint vagyoni elégtételt. Ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Megállapította, hogy a kérelmező – a megfizetett illetékből 12 288 forint illeték visszatéríthetőségéről rendelkezéssel – 1 836 forint eljárási illetéket visel, és 12 288 forint meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhén marad.

[10] Kiemelte, hogy a Pevtv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján a vagyoni elégtételt a kérelmező csak azon kérelmezettel szemben tudja érvényesíteni, amely illetékességi területén található a befejező határozatot hozó elsőfokú bíróság; fogalmilag kizárt, hogy a kérelmező több kérelmezettel szemben érvényesítsen igényt, így a Budapest Környéki Törvényszék ellen igényt nem érvényesíthet; a vagyoni elégtétel kötelezettje a kérelmezett. Ennek megfelelően az elsődleges védekezés alapján a kérelem elutasításának nem volt helye.

[11] Megállapította, hogy a kérelmező a vagyoni elégtételt az elsőfokú eljárás az iratok a Salgótarjáni Járásbírósághoz érkezéséig érvényesítette; a figyelembe venni kért időtartam a 2018. július 24. és 2021. október 13. közötti 1178 nap. Ez nem csökkentendő az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezés elbírálása során a 2020. február 25. és 2020. október 8. közötti 227 nap, valamint a kijelölésre irányuló eljárás során a 2021. augusztus 5. és 2021. október 13. közötti 70 nap időtartamával. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárási szakaszhoz tartozik az eljárást megszüntető végzés ellen benyújtott fellebbezés folytán a

másodfokú bíróság előtti eljárás időtartama is, mivel a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése folytán az eljárás folyamatban maradt, a korábbi, elsőfokú döntés nem létezik. Ez következik a Pevtv. 2. §-a (5) bekezdésében foglalt azon rendelkezéséből, miszerint az eljárási szakasz az eljárási szakaszt befejező határozat meghozatalának napjáig tart. Szintén az elsőfokú eljárási szakaszhoz tartozik az az időszak is, amikor a Pásztói Járásbíróság polgári ügyszakos bírának elfoglaltsága okán az eljáró bíróság kijelölése érdekében az iratok felterjesztésre kerültek a kérelmezetthez, mivel ezen eljárási cselekmény is az elsőfokú eljáráshoz tartozik. Ezért a másodlagos védekezés alapján nincs lehetőség a kérelem elutasítására, mivel az érvényesített elsőfokú eljárási időtartam meghaladja a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének a) pontjában írt 30 hónapos észszerű időt.

[12] A harmadlagos védekezéssel kapcsolatban részben találta alaposnak a kérelmezettnek egyes időtartamok levonása iránti ellenkérelmét:

[13] Részben találta indokoltnak az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a kérelmező részéről történt elmulasztása miatt a 2019. április 5. és 2019. december 2. közötti 242 napos időszak levonását. A kérelmező terhére ebből a 2019. május 6. és 2019. október 9. közötti 157 napot számolta el, és ezt az időtartamot vonta le a figyelembe venni kért időtartamból, a további időtartam levonását mellőzte. Indokolása szerint a kérelmezőtől elvárható lett volna, hogy a 2019. március 5. napján előterjesztett válaszirátát követő két hónap eltelte után észlelje az eljárási cselekmény hiányát, azaz a bíróság tényleges mulasztását és legkésőbb 2019. május 6. napjától elvárható lett volna, hogy kifogásolja a tárgyalás kitűzése indokolatlan elmaradását. Ezen kötelezettségének 2019. október 9. napján tett eleget, figyelemmel arra, hogy a Gödöllői Járásbíróság elnökéhez 2019. október 9. napján kelt beadványában a bírósági eljárás indokolatlan elhúzódása miatt kért személyes találkozást vagy tájékoztatást, mely tartalma szerint az eljárás elhúzódása miatti kifogásnak tekinthető a jogi képviselő nélkül eljáró kérelmező esetében.

[14] *Nem hagyta figyelmen kívül* az ugyancsak az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a kérelmező részéről történt elmulasztása miatt a 2020. december 11. és 2021. február 24. között 76 napot. A tárgyalás kitűzésére a határidő 2020. december 10. napján letelt, a kérelmező pedig valóban nem terjesztett elő az eljárás elhúzódása miatt kifogást. A kitűzésig azonban a bíróság a kérelmezőt a kereset pontosítására felhívása, majd a keresetváltoztatás megtörténte után az alperes a részleges elállás vonatkozásában nyilatkozattételre felhívása folytán folyamatos eljárási cselekményeket végzett, amely miatt nem volt elvárható a kifogás előterjesztése, erre alapítottan az időszak nem számolható el a kérelmező terhére.

[15] *Nem vonta le* a 2021. július 7. és 2021. október 13. közötti 99 napot sem, mivel a hivatkozott Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem teremt új okot egyes időszakok figyelmen kívül hagyására, ezért hiányzik a levonás jogszabályi alapja.

[16] Mindezek alapján az elsőfokú eljárás figyelembe venni kért időtartamát csak 157 nappal csökkentette és az így figyelembe vett összesen 1 020 nap után kötelezte a kérelmezettet 408 000 forint megfizetésére, ezt meghaladóan a kérelmet elutasította.

[17] A pernyertesség arányát a kérelmező javára 87 %-ban határozta meg, költség igény hiányában az arról rendelkezést mellőzte. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg a kérelmező által viselendő elsőfokú illeték összegét, míg az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja és a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán határozta meg az állam terhén maradó illeték összegét.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[18] Az elsőfokú bíróság végzése ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte a végzés akként történő megváltoztatását, hogy az ítéltábla elsődlegesen utasítsa el a kérelmező kérelmét; másodlagosan az elsőfokú végzés oly módon történő megváltoztatását kérte, hogy a marasztalás összegét 224 800 forintba szállítsa le.

[19] Elsődleges kérelme körében arra hivatkozott, hogy nem tartozik az elsőfokú eljárási szakaszhoz az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezés elbírálása folytán a másodfokú eljárás 2020. február 25. és 2020. október 8. közötti 227 napos időtartama; valamint amíg az ügy a kizárás elbírálása érdekében a kijelölésre jogosult bíróságnál volt, a 2021. augusztus 5. és 2021. október 13. közötti 70 napos időtartama. A Pevtv. 2. §-ának (5) bekezdése alapján az eljárási szakasz az azt befejező határozat meghozatalának napjáig tart. A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002 (VIII.1.) IM rendelet (a továbbiakban: Bűsz.) 39. §-a (2) bekezdésének e) pontja szerint az ügy befejezettnek minősül, ha a bíróság az eljárást megszüntette; a Pevtv. ezen túlmenően nem írja elő a jogerős befejezés követelményét. Az elsőfokú eljárási szakasz így nem érte el a harminc hónapot, a vagyoni elégtételre így a kérelmező ez után nem jogosult.

[20] A másodlagos kérelme körében nem fogadta el a 2019. április 5. és 2019. december 2. közötti időszakból – a levont 157 napon túli további 85 nap figyelembevételét. Előadta, hogy a kérelmező által a Gödöllői Járásbíróság elnökéhez írt beadvány nem minősül a Pp. 157. §-a szerinti kifogásnak sem annak tartalma, sem formális megjelölése szerint. A jogszabály kiterjesztő értelmezést nem indokol; az elsőfokú bíróság egyébként is túl távan határozta meg azt a határidőt, amelynek elteltét követően elvárható lett volna a kifogás benyújtása. Vitatta a 2020. december 11. és 2021. február 24. között 76 nap levonásának elmaradását. A másodfokú bíróság hatályon kívül helyező döntésének az elsőfokú bírósághoz érkezését követően szükséges intézkedésként a tárgyalás kitűzése merült fel, amelyet a felek nyilatkozattételre felhívása nem zárt ki, ezért indokolt lett volna az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése.

[21] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú végzés fellebbezéssel támadott része helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság döntése

[22] Az ítéltábla joghatályos fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzésnek a kérelmet részben elutasító rendelkezését, a kérelmezett – elsődleges – fellebbezését pedig alaposnak találta a következők szerint:

[23] A Pevtv. 9. §-a (4) bekezdésének utaló szabályából következően a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárásban is érvényesül a Pp. 2. §-a (2) bekezdésének a rendelkezési elv részében irányadó az a szabálya, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, tehát irányadó a kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség.

[24] A kérelmező a vagyoni elégtételt kifejezetten az elsőfokú eljárás az iratoknak a Salgótarjáni Járásbírósághoz érkezéséig tartó – azaz a 2018. július 24. és 2021. október 13. napja közötti, 1177 napos időszakra kérte annak ellenére, hogy a Pevtv. 7. §-ának (2) és 11. §-ának (2) bekezdéséből következően kérhetett volna az elsőfokú eljárás teljes, azaz az elsőfokú ítélet meghozataláig terjedő időszakra is, de akár a per jogerős befejezését követően vagy még – amikortól annak időtartama az észszerű időtartamot meghaladta – a folyamatban léte alatt is a per teljes időtartama után. Mivel azonban maga korlátozta azt az időtartamot, amely után vagyoni elégtételt érvényesít, a bíróságnak azt kellett megítélnie a Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése értelmében, hogy ebben az időszakban meghaladta-e az elsőfokú eljárás

figyelembe vehető időtartama – és nem a számított, tehát a teljes időtartama – a törvény szerint az eljárási szakaszra meghatározott, harminc hónapos észszerű időtartamot.

[25] Arra ugyan helyesen hivatkozott a kérelmező, hogy a megjelölt 2018. július 24. és 2021. október 13. napja közötti 1177 napos időtartam több mint a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti harminc hónapos időtartam, így levonás hiányában a vagyoni elégtétel megilletné. Tévedett azonban a kérelmező – és az elsőfokú bíróság – abban, hogy ez az időtartam egészében az elsőfokú eljárási szakaszhoz tartozna.

[26] A Pevtv. 2. §-ának (5) bekezdése szerint az eljárási szakasz az eljárási szakaszt befejező – és nem csupán az érdemben befejező – határozat meghozatalának napjáig tart; míg a 3. §-ának (4) bekezdése értelmében a megismételt eljárás vagy megismételt eljárási szakasz időtartamát ugyan a bírósági eljárás időtartamához hozzá kell számítani akként, hogy a megismételt eljárás kezdőnapja az új eljárásra és új határozat hozatalára utasító határozat meghozatalát követő nap, azonban a jogszabályhely (5) bekezdése szerint a megismételt eljárásra utasítás alapján lefolytatott eljárási szakaszt a bírósági eljárásnak ahhoz az eljárási szakaszához kell hozzászámítani, amilyen szintű eljárási szakasznak megfelel. Ezekből a jogszabályhelyekből az következik, hogy *2020. február 25. napja* – az eljárást megszüntető, ezáltal az eljárást befejező elsőfokú végzést követő nap – és *2020. október 8. napja* – az elsőfokú végzést felülbíráló hatályon kívül helyező másodfokú végzés meghozatalának napja – *között* az eljárás nem elsőfokon, hanem másodfokon volt folyamatban, és csak az ezt követő idő számít hozzá ismételt az elsőfokú eljárás időtartamához. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy ez az időszak is – az észszerű időtartam meghaladása feltételével – a vagyoni elégtételre jogosultságot megalapozza, de csak akkor, ha a kérelmező a teljes peres eljárás vagy annak másodfokú szakasza elhúzódása miatt terjeszt elő igényt; a jelen kérelemben azonban igényét a kérelmező kifejezetten az elsőfokú eljárási szakasz meghatározott részére érvényesítette.

[27] Abban viszont helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, hogy a kijelölési eljárás során a 2021. augusztus 5. és 2021. október 13. közötti 70 napos időtartam nem a másodfokú, hanem az elsőfokú eljárás időtartamához tartozik, hiszen a bírák elfogultságának bejelentése és ez alapján az iratok felterjesztése nem sorolható az eljárást befejező határozatok közé, ilyen esetekben a bíróság nem is hoz határozatot és ellenkező értelmezés a Bűsz. 39. §-a (2) bekezdésének i) pontjából sem vezethető le, amely az ügyviteli befejezést a bíróság kijelöléséhez és nem a kijelölés érdekében való felterjesztéshez köti.

[28] A kérelmező által megjelölt 2018. július 24. és 2021. október 13. napja közötti, 1177 napos időszakból tehát a 2020. február 25. és 2020. október 8. közötti 227 napos időtartam nem az elsőfokú, hanem a másodfokú eljárási szakaszhoz tartozik, amely után a kérelemhez kötöttségből következően vagyoni elégtétel nem jár. Az elsőfokú eljárási szakasz így számított 1177-227=950 napos időszaka csökkentendő a joghatályos fellebbezéssel nem támadott levont 157 napos időszakkal, az így meghatározott 793 nap viszont nem éri el a vagyoni elégtételre jogosultság feltételét jelentő harminc hónapos időtartamot, ezért a feltétel hiányában a felperes vagyoni elégtétel iránti kérelme nem alapos. Mivel pedig az elsődleges fellebbezési kérelem ennek alapján eredményre vezetett, a kérelmezett másodlagos fellebbezési kérelmét vizsgálni nem kellett.

[29] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érintve, annak fellebbezett részét a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése és a Pp. 389. §-án keresztül alkalmazandó 383. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a kérelmet egészében elutasította.

[30] A Pevtv. 18. §-a (2) bekezdésének erre utaló szabálya alapján a Pp. 360. §-ának (1) bekezdése szerint a kérelem elutasításához anyagi jogerőhatás annyiban kötődik, amennyiben az az elsőfokú eljárásnak a 2018. július 24. és 2021. október 13. napja közötti időtartama utáni vagyoni elégtételre vonatkozik.

[31] A kérelmezett fellebbezése eredményre vezetett, azonban a másodfokú eljárásban sem érvényesített költség igényt, ezért az ítéltábla a költségek viseléséről rendelkezést mellőzte. Az elsőfokú végzés megváltoztatása folytán a kérelmező egészében köteles viselni az Itv. 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerinti 14 124 forint összegű elsőfokú eljárási illeték összegét, ezért az ítéltábla mellőzte az elsőfokú végzésnek az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezéseit, mivel azonban ezt az illetéket a kérelmező már leróta, annak viseléséről nem rendelkezett. A fellebbezés eredményessége folytán az Itv. 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott 12 240 forint fellebbezési illetéket a kérelmező a Pp. 83. §-ának (1) bekezdésére és 102. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel köteles megfizetni, az Itv. 78. §-a (4) bekezdésének és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének megfelelő módon.

Debrecen, 2023. augusztus 31.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró